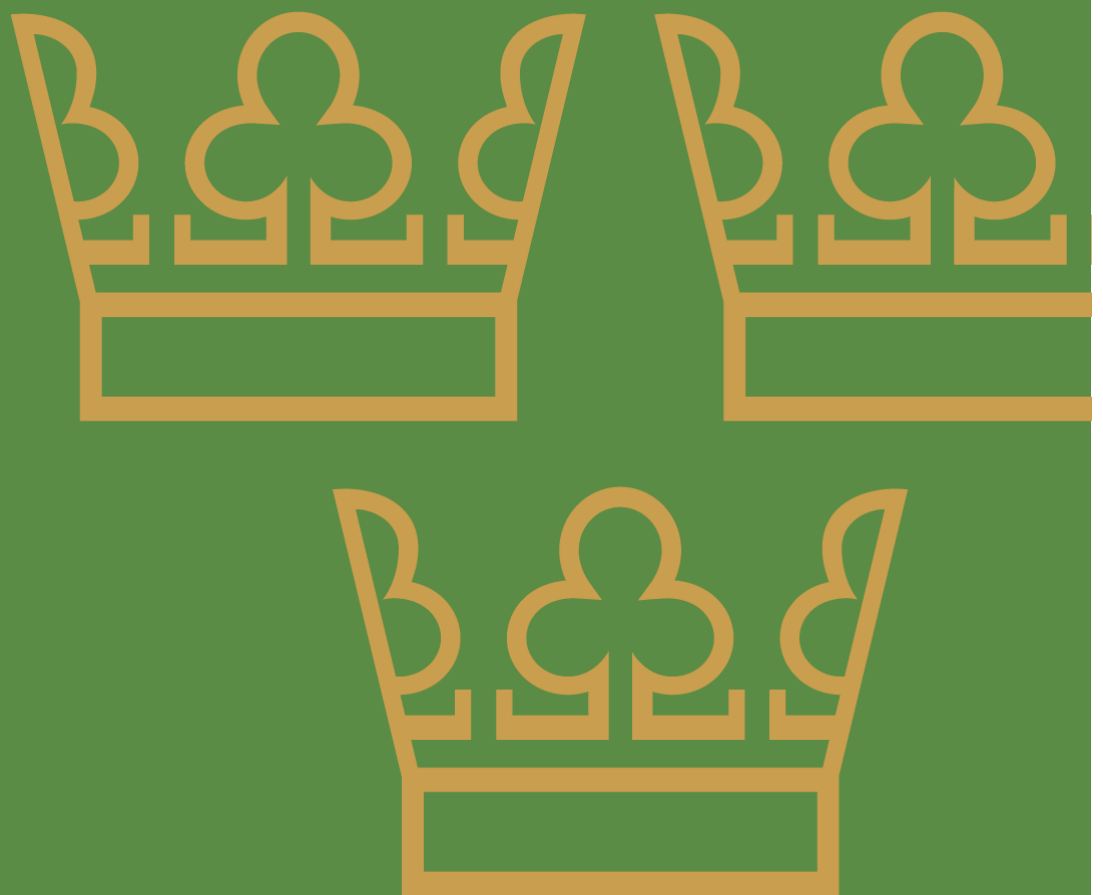

SVENSKA BANKERS KRISBEREDSKAP

Uppfyllnad av MREL-kravet kvartal 4, 2021

Riksgäldens uppdrag inom finansiell krishantering

Riksgälden ska tillsammans med Finansdepartementet, Finansinspektionen och Riksbanken verka för att det finansiella systemet är stabilt. Det är ett viktigt ansvar eftersom en allvarlig störning i systemet kan orsaka stora kostnader för samhällsekonomin i form av sjunkande produktion och ökad arbetslöshet. Riksgäldens huvudsakliga uppdrag inom finansiell stabilitet är att ge förebyggande stöd till livskraftiga banker och andra institut, hantera systemviktiga institut som inte längre är livskraftiga samt ansvara för insättningsgarantin.¹

Det förfarande som finns för att hantera systemviktiga institut som inte längre är livskraftiga kallas för resolution. I resolution tar staten, genom Riksgälden, kontroll över ett problemdrabbat institut för att rekonstruera eller avveckla det under ordnade former och i syfte att undvika användning av skattemedel. Under resolutionsprocessen hålls hela eller delar av institutet öppet för att insättare och andra kunder ska ha tillgång till sina konton och övriga tjänster.

Minimikravet på nedskrivningsbara skulder (MREL-kravet)

I resolution hanteras institutets förluster genom att aktie- och fordringsägare först bär kostnaderna (genom så kallad skuldnedskrivning eller bail-in).² För att skuldnedskrivning ska kunna genomföras måste instituten därmed ha en viss mängd kapital och skulder som kan täcka förluster och återställa kapitalet. Minimikravet på nedskrivningsbara skulder (MREL-kravet) säkerställer att det finns tillräckligt med kapital och skulder som kan skrivas ned eller konverteras för att institutets livskraftighet ska kunna återställas.³

¹ Formell definition av institut innefattar *kreditinstitut* (inklusive banker och kreditmarknadsföretag) samt *värdepappersbolag*, se 2 kap. 1 § Lagen (2015:1016) om resolution. I denna publikation används begreppen banker och institut synonymt.

² Om förlusterna överstiger en viss andel av balansräkningen kan Riksgälden även använda sig av resolutionsreserven, vilken är en extra fond som finansieras av den finansiella sektorn. Insättningar som täcks av insättningsgarantin är alltid skyddade från skuldnedskrivning. Se även informationsrutan på sida 9 och 10.

³ MREL står för "minimum requirement for own funds and eligible liabilities".

Sammanfattning

För att Riksgälden ska kunna genomföra resolution måste institutet i fråga ha tillräckligt med kapital och skulder så att förluster kan täckas och kapitalet återställas. Därför fattar Riksgälden årligen beslut om krav på kapital och nedskrivningsbara skulder för alla svenska systemviktiga institut.⁴ Dessa krav kallas för minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL-krav).

I denna rapport redovisar Riksgälden hur de systemviktiga instituten levde upp till de ställda kraven vid utgången av det fjärde kvartalet 2021. Rapporten är den sista som redovisar uppfyllnaden av MREL-kraven enligt tidigare gällande regelverk och principer för MREL. Nästa rapport kommer att redovisa uppfyllnaden av MREL-kraven i enlighet med Riksgäldens nya MREL-policy och de beslut om MREL som fattades i december 2021. Riksgälden har bedömt att det för närvarande finns nio systemviktiga institut i Sverige. Dessa är de tre storbankerna, Skandinaviska Enskilda Banken (SEB), Svenska Handelsbanken och Swedbank, samt de mellanstora instituten Landshypotek, Länsförsäkringar, SBAB, Skandiabanken, Sparbanken Skåne och Svensk Exportkredit (SEK).

I rapporten redovisas också hur instituten lever upp till de principer som Riksgälden tillämpade fram till den 31 december 2021, skuldandelsprincipen och efterställdhetsprincipen. Enligt skuldandelsprincipen ska instituten ha medräkningsbara skulder som åtminstone motsvarar de av Finansinspektionen bedömda pelare 1- och pelare 2-kraven. Enligt efterställdhetsprincipen ska skulderna från och med den 1 januari 2024 bestå av en särskild fordringsklass, så kallade efterställda skulder. De efterställda skulderna bär eventuella förluster efter kapitalet men före annan finansiering.

I december 2021 fattade Riksgälden nya beslut om MREL i enlighet med de förändringar i lagen (2015:1016) om resolution som trädde ikraft den 1 juli 2021.⁵ Det innebär att de ovan nämnda principerna upphörde att gälla den 1 januari 2022, eftersom ändringar i regelverket för resolution och MREL innehåller bestämmelser som i allt väsentligt ersätter principernas funktion.⁶

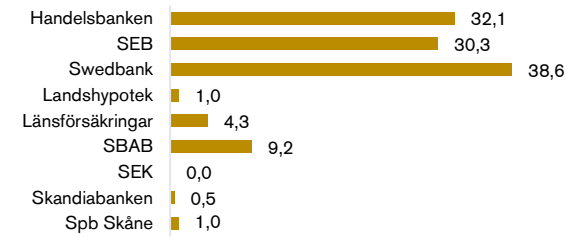
I rapporten konstateras att samtliga systemviktiga institut levde upp till de ställda kraven vid utgången av det fjärde kvartalet 2021. Samtliga institut hade också en tillräcklig mängd skulder för att uppfylla skuldandelsprincipen. Vidare visar rapporten att de systemviktiga instituten per den 31 december 2021 hade emitterat 117 miljarder efterställda skulder. Kapitalbas och efterställda skulder uppgick vid detta datum till 98% av institutens samlade effektiva krav (se figur 1 och 2).

⁴ Övriga institut, som inte bedöms som systemviktiga, är föremål för så kallade förenklade skyldigheter och redovisas inte i denna rapport.

⁵ Den svenska benämningen av MREL ändras då från *minimikrav på nedskrivningsbara skulder* till *krav på kapitalbas och kvalificerade skulder*.

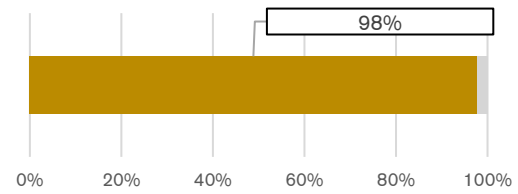
⁶ Se Riksgäldens hemsida för en redogörelse för ny tillämpning av MREL (<https://www.riksdagen.se/sv/press-och-publicerat/pressmeddelanden-och-nyheter/pressmeddelanden/2021/riksdagen-beslutar-om-ny-tillampning-av-kravet-pa-kapitalbas-och-kvalificerade-skulder-mrel/>).

Figur 1. Emission av efterställda skulder, miljarder kronor

Anmärkning: Emissioner per institut i miljarder kronor. Data per 2021-12-31.
Källa: Riksgälden.

Figur 2. Kapitalbas och efterställda skulder som andel av effektivt krav, procent

Anmärkning: Samlat effektivt krav. Se informationsruta på sida 9-10 för beskrivning av det effektiva kravet. Data per 2021-12-31.
Källa: Riksgälden och Finansinspektionen.

Uppfyllnad av MREL-kravet

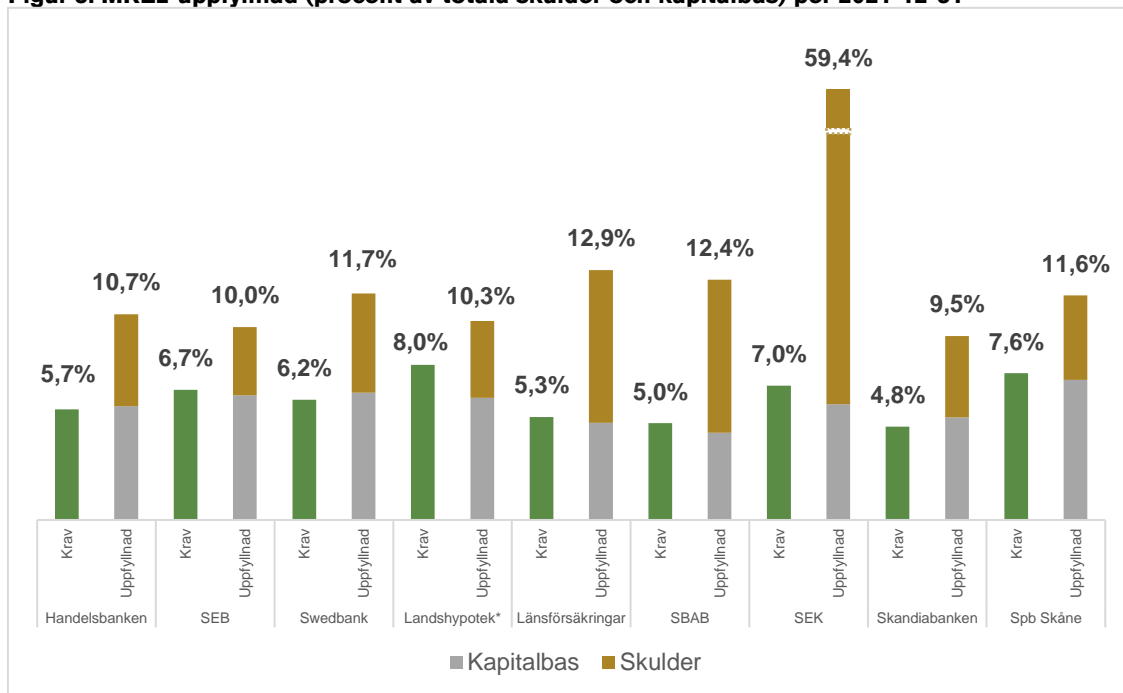
Redogörelsen för hur väl instituten uppfyller MREL-kraven baseras på information rapporterad till Riksgälden per den 12 februari 2022.

Uppfyllnaden i denna rapport redovisas i förhållande till de MREL-krav som beslutades i december 2020 och som var tillämpliga till och med den 31 december 2021. För Länsförsäkringar redovisas uppfyllnad i förhållande till det MREL-krav som beslutades i juni 2021.⁷

MREL-uppfyllnaden som redovisas i denna publicering avser de krav som ställs på grupp nivå.⁸ För ytterligare information om Riksgäldens MREL-krav och tillhörande principer, se informationsrutan på sida 9 och 10.

MREL-kraven uttrycks som andel av totala skulder och kapitalbas.⁹ I Figur 3 nedan redovisas institutens uppfyllnad därför som andel av totala skulder och kapitalbas.

Figur 3. MREL-uppfyllnad (procent av totala skulder och kapitalbas) per 2021-12-31

Anmärkning: Figuren visar MREL-krav samt totalt innehav av kapital och medräkningsbara skulder för respektive institut.

*Kapitalbasen skiljer sig från den kapitalbas som finns på grupp nivå för hela koncernen. Se informationsrutan på sida 9 och 10 för ytterligare information inklusive en förklaring av vad som utgör en medräkningsbar skuld.

Källa: Riksgälden.

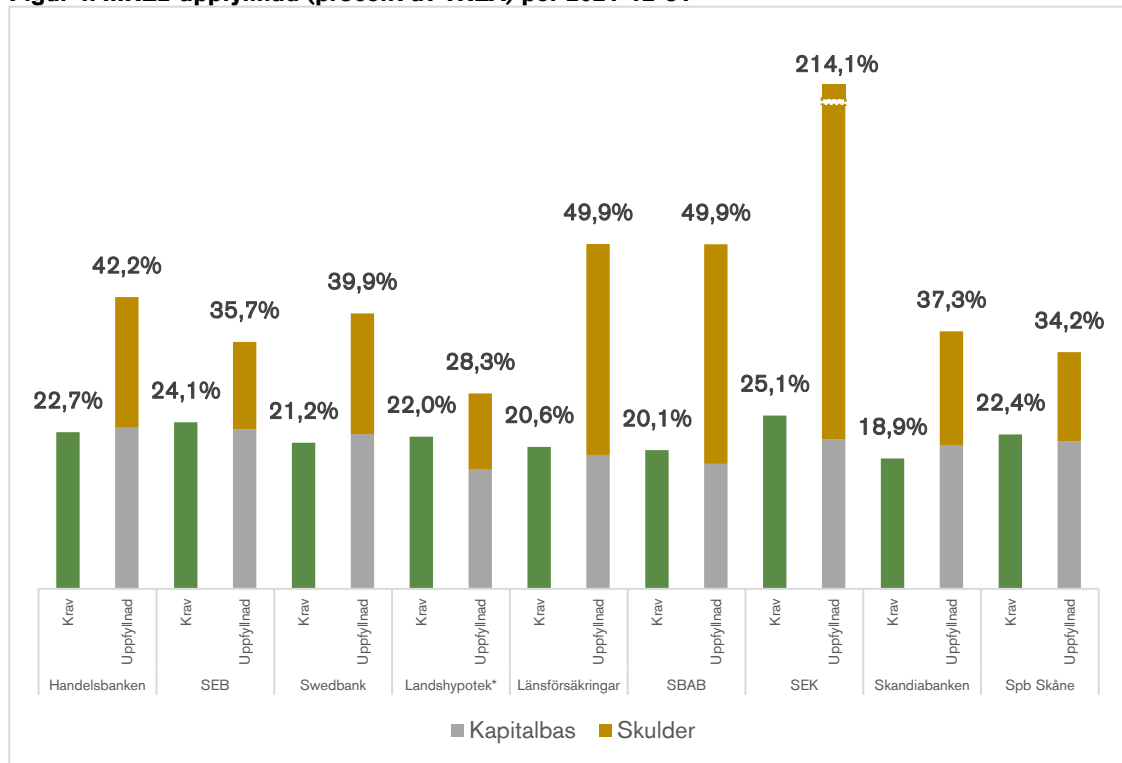
⁷ Se Riksgäldens hemsida, https://www.riksdagen.se/globalassets/dokument_sve/finansuell-stabilitet/mrel-tabell-juni-2021.pdf

⁸ Riksgälden ställer även individuella krav på institut inom grupper. Dessa redovisas inte i denna rapport. För SEK, Skandiabanken och Sparbanken Skåne utgörs gruppen endast av ett institut.

⁹ Den engelska termen är "total liabilities and own funds", TLOF.

I Figur 4 redovisas institutens uppfyllnad av MREL-kravet uttryckt som andel av totalt riskvägt exponeringsbelopp (TREA). Uppfyllnaden redovisas i informationssyfte för att möjliggöra jämförelse med Finansinspektionens kapitalkrav.

Figur 4. MREL-uppfyllnad (procent av TREA) per 2021-12-31

Anmärkning: Figuren visar MREL-krav samt totalt innehav av kapital och medräkningsbara skulder för respektive institut. Kravet och uppfyllnad är justerat utifrån TREA per 2021-12-31.

*Kapitalbasen skiljer sig från den kapitalbas som finns på gruppnivå för hela koncernen. Se informationsrutan på sida 9 och 10 för ytterligare information inklusive en förklaring av vad som utgör en medräkningsbar skuld.

Källa: Riksgälden.

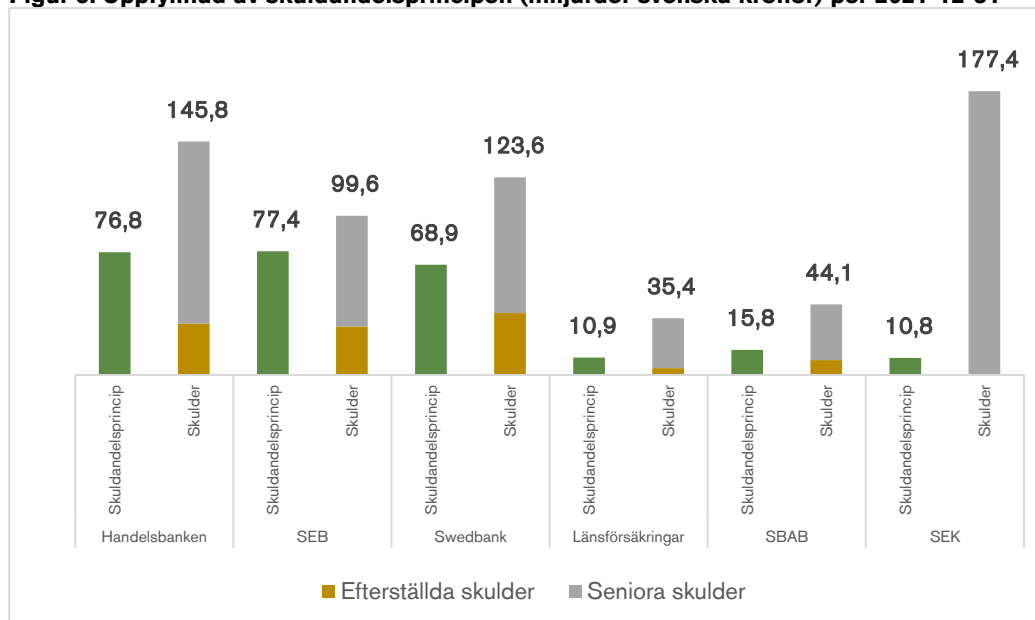
Skuldandelsprincip och effektivt krav

Riksgälden tillämpade fram till den 31 december 2021 en princip om att instituten bör ha medräkningsbara skulder som åtminstone motsvarar återkapitaliseringsbeloppet. Återkapitaliseringsbeloppet uppgår till det nominella belopp som ges av Finansinspektionens bedömda pelare 1- och pelare 2-krav.

Riksgäldens principer beskrivs ytterligare i informationsrutan på sida 9 och 10.

Figur 5 redovisar institutens totala uppfyllnad av skuldandelsprincipen, uttryckt i miljarder kronor, samt hur mycket efterställda skulder respektive institut har emitterat.

Figur 5. Uppfyllnad av skuldandelsprincipen (miljarder svenska kronor) per 2021-12-31

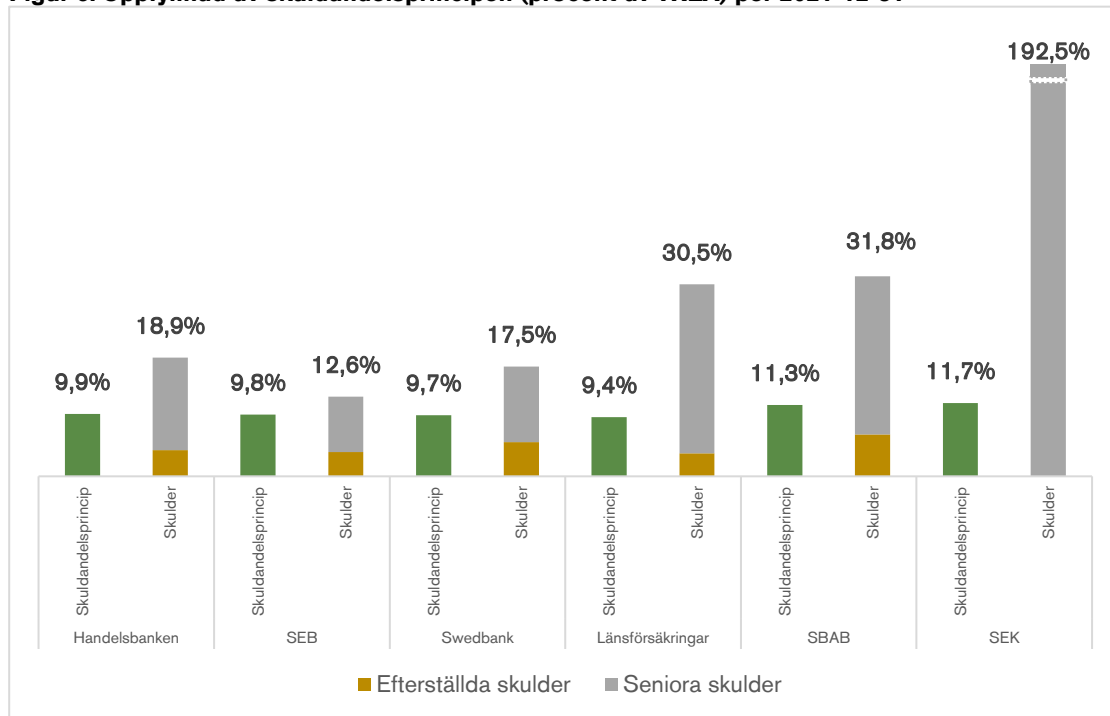

Anmärkning: Figuren visar skuldandelsprincipen samt totalt innehav av medräkningsbara skulder. Landshypotek, Skandiabanken och Sparbanken Skåne redovisas inte p.g.a. att Finansinspektionen inte offentliggör pelare 2-krav för dessa institut. Riksgälden övervakar dock deras uppfyllnad på samma sätt som för övriga systemviktiga institut. Se informationsrutan på sida 9 och 10 för ytterligare information inklusive en förklaring av vad som utgör en medräkningsbar skuld.

Källa: Riksgälden och Finansinspektionen.

Figur 6 redovisar institutens uppfyllnad av skuldandelsprincipen uttryckt som andel av totalt riskvägt exponeringsbelopp (TREA). Uppfyllnaden anges i informationssyfte för att möjliggöra jämförelse med Finansinspektionens kapitalkrav.

Figur 6. Uppfyllnad av skuldandelsprincipen (procent av TREA) per 2021-12-31

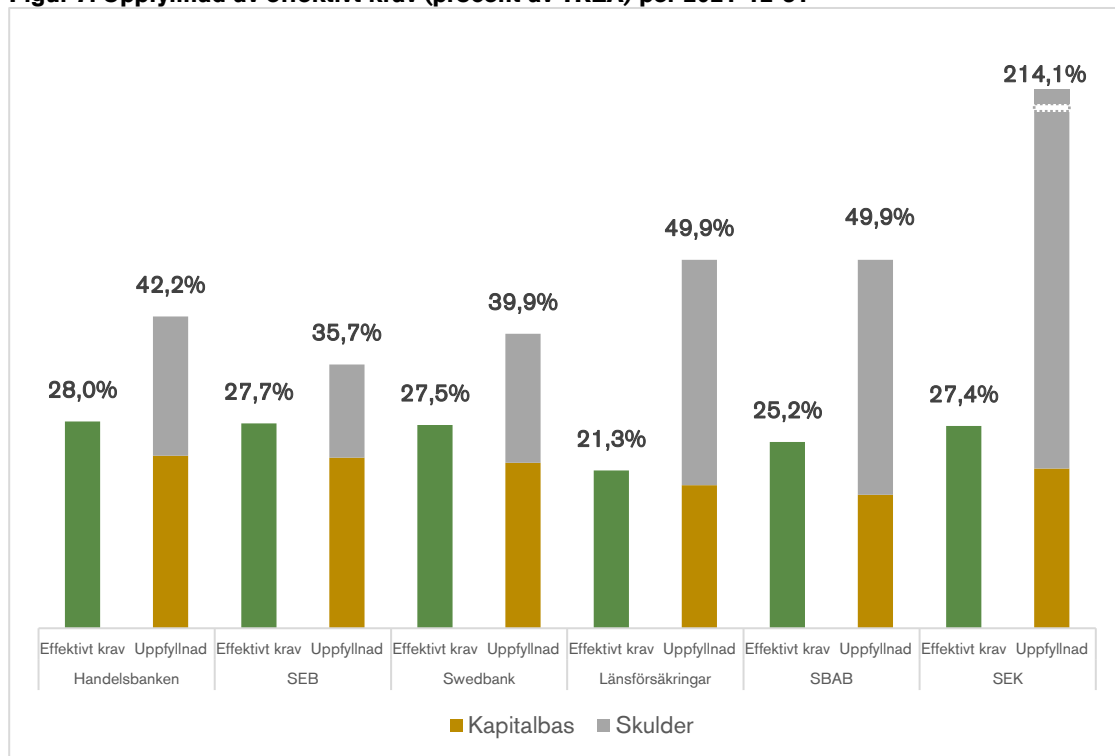

Anmärkning: Figuren visar skuldandelsprincipen samt total innehav av medräkningsbara skulder. Landshypotek, Skandiabanken och Sparbanken Skåne redovisas inte p.g.a. att Finansinspektionen inte offentliggör pelare 2-krav för dessa institut. Riksgälden övervakar dock deras uppfyllnad på samma sätt som för övriga systemviktiga institut. Se informationsrutan på sida 9 och 10 för ytterligare information inklusive en förklaring av vad som utgör en medräkningsbar skuld.

Källa: Riksgälden och Finansinspektionen.

Figur 7 redovisar institutens uppfyllnad av det totala kapitalkravet plus skuldandelsprincipen, det så kallade effektiva kravet. Uppfyllnaden uttrycks som andel av totalt riskvägt exponeringsbelopp (TREA) och anges i informationssyfte för att möjliggöra jämförelse med Finansinspektionens kapitalkrav.

Figur 7. Uppfyllnad av effektivt krav (procent av TREA) per 2021-12-31

Anmärkning: Det effektiva kravet motsvarar summan av institutens totala kapitalkrav bedömda av Finansinspektionen och skuldandelsprincipen fastställd av Riksgälden. Kravet anges i relation till TREA. Figuren visar effektivt krav samt totalt innehav av kapital och medräkningsbara skulder. Landshypotek, Skandiabanken och Sparbanken Skåne redovisas inte p.g.a. att Finansinspektionen inte offentliggör pelare 2-krav för dessa institut. Riksgälden övervakar dock deras uppfyllnad på samma sätt som för övriga systemviktiga institut. Se informationsrutan på sida 9 och 10 för ytterligare information inklusive en förklaring av vad som utgör en medräkningsbar skuld.

Källa: Riksgälden och Finansinspektionen.

Beräkning och uppfyllnad av MREL

Syftet med MREL-kravet

För att resolution ska kunna genomföras måste de systemviktiga instituten ha en viss mängd eget kapital och skulder som går att skriva ner och konvertera till nytt kapital. Därför beslutar Riksgälden om minimikravet på nedskrivningsbara skulder (MREL-kravet). Kravet fastställs på grupp- och individuell nivå.

MREL-kravet får uppfyllas med kapital och skulder som uppfyller vissa villkor, så kallade medräkningsbara skulder. Dessa skulder ska bland annat ha återstående löptid på minst ett år och får till exempel inte vara insättningar som täcks av insättningsgarantin, säkerställda eller hänförliga till derivat.^{10 11}

MREL-kravet består av två delar

Institutens kapital och medräkningsbara skulder behöver både kunna täcka de förluster som kan uppstå i ett instituts verksamhet och det behov av nytt kapital som finns för att institutet ska kunna fortleva efter resolution. MREL-kravet består därför dels av ett förlustabsorberingsbelopp (FAB), som beräknas utifrån gällande minimikapitalkrav och så kallade pelare 2-krav.¹² Dels består MREL-kravet av ett återkapitaliseringsbelopp (ÅKB), som motsvarar de resurser som behövs för att återställa kapitalet. ÅKB beräknas också utifrån gällande minimikapitalkrav och pelare 2-krav, eftersom Riksgälden planerar för att hela den verksamhet som de systemviktiga instituten bedriver ska kunna fortgå efter resolution.

Principer för hur MREL-kravet ska uppfyllas

Utöver det beslutade MREL-kravet tillämpade Riksgälden till och med den 31 december 2021 ett antal principer för hur instituten ska uppfylla kravet.¹³ Enligt den så kallade efterställdhetsprincipen ska MREL-kravet senast 2024 uppfyllas helt med efterställda instrument. Efterställdhet innebär att skulderna skrivs ner eller konverteras efter kapitalet men före annan finansiering, som exempelvis insättningar från storföretag eller bankobligationer.

¹⁰ I resolution kan nedskrivning även ske av andra skulder som har samma prioritetsordning som medräkningsbara skulder (dock inte garanterade insättningar eller säkerställda skulder) samt skulder som har kortare löptid än ett år, även om dessa formellt inte får användas till att uppfylla MREL-kravet. De uppsatta villkoren ökar sannolikheten för att tillräckligt med nedskrivningsbara resurser finns tillgängliga t.ex. i ett fall där institutet inte kan finansiera sig på kapitalmarknaderna. Insättningar som omfattas av insättningsgarantin, dvs. insättningar från privatpersoner och företag till ett värde av upp till 950 000 kronor, är undantagna från nedskrivning. Skyddet för insättarna är därmed detsamma i resolution som vid en konkurs. Se ytterligare information på Riksgäldens hemsida (<https://www.riksgalden.se/sv/var-verksamhet/insattningsgarantin-och-investerarskyddet/>).

¹¹ Villkoren framgår av 2 kap. 2 § lagen (2015:1016) om resolution (kvalificerad skuld) samt 2 kap. 2 § Riksgäldens föreskrifter (RGKFS 2015:2) om resolution (medräkningsbar kvalificerad skuld).

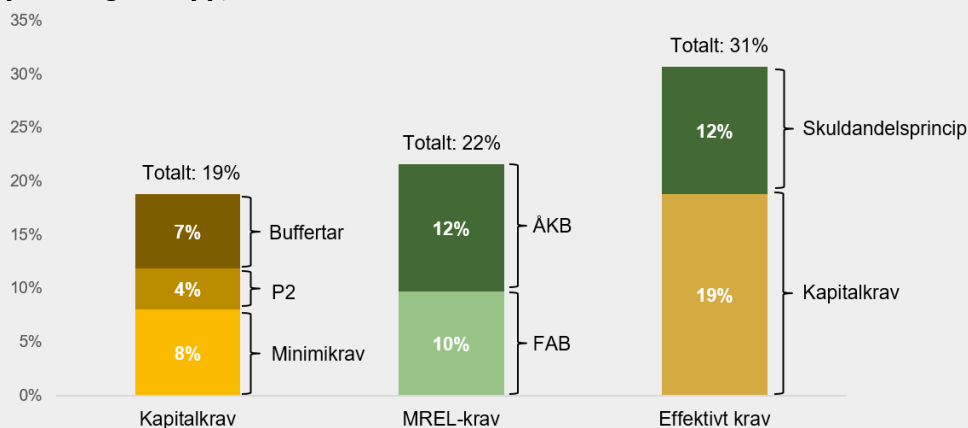
¹² Riksgälden gör vissa tekniska justeringar av pelare 2-kravet. Avdrag från pelare 2-kravet görs eftersom vissa komponenter motsvarar makroekonomiska risker som antas ha realiserats innan institutet försätts i resolution.

Förlustabsorberingsbeloppet är därför i regel något lägre än återkapitaliseringsbeloppet, se figuren på sida 9.

¹³ Dessa principer upphörde att gälla den 1 januari 2022 eftersom ändringar i regelverket för resolution och MREL, som trädde ikraft den 1 juli 2021, innehåller bestämmelser som i allt väsentligt ersätter principernas funktion. Se Riksgäldens hemsida (<https://www.riksgalden.se/sv/press-och-publicerat/pressmeddelanden-och-nyheter/pressmeddelanden/2021/riksgalden-beslutar-om-ny-tillampning-av-kravet-pa-kapitalbas-och-kvalificerade-skulder-mrel/>). För mer information se även Riksgäldens tidigare promemoria Tillämpning av minimikravet på nedskrivningsbara skulder (https://www.riksgalden.se/globalassets/dokument_sve/om_riksgalden/finansiell-stabilitet/tillampning-av-minimikravet-pa-nedskrivningsbara-skulder.pdf).

Enligt skuldandelsprincipen ska instituten ha medräkningsbara skulder motsvarande minst ÅKB. Skuldandelsprincipen syftar till att säkerställa att det finns tillräckligt med nedskrivningsbara skulder som kan användas för att återkapitalisera instituten. Principen medför att det samlade behovet av kapital och medräkningsbara skulder som instituten ska uppfylla är högre än MREL-kravet. Detta så kallade effektiva krav illustreras nedan.

Illustration – effektivt krav för ett exempelinstitut (procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp)¹⁴

I illustrationen uppgår det totala kapitalkravet till 19% av totalt riskvägt exponeringsbelopp (vänster stapel), varav 8% minimikrav, 4% pelare-2 krav samt 7% buffertar. FAB motsvarar minimikrav samt pelare-2 krav, med vissa tekniska avdrag. ÅKB motsvarar minimikrav och pelare 2-krav. MREL-kravet summerar därmed till 22% (mellersta stapeln).

Skuldandelsprincipen innebär att bankerna måste ha skulder motsvarande återkapitaliseringsbeloppet. Institutets effektiva krav blir därmed kapitalkravet (att uppfylla med kapitalbas) plus återkapitaliseringsbeloppet (att uppfylla med medräkningsbar skuld), och summerar därmed till 31% (höger stapel).

MREL-uppfyllnad för grupper

En resolutionsgrupp utgörs av de bolag inom en koncern som Riksgälden planerar för ska kunna hanteras sammanhållet i resolution. MREL-kravet på gruppnivå motsvarar därför det samlade förlustabsorberings- och återkapitaliseringsbehov som finns för hela gruppen. Inom varje grupp är det enbart ett institut, resolutionsenheten, som försätts i resolution. Vilken enhet som är resolutionsenhet bestäms i Riksgäldens resolutionsstrategi för gruppen. För uppfyllnad av MREL-kravet på gruppnivå får hela resolutionsgruppens kapitalbas tillgodoräknas, men enbart de medräkningsbara skulder som givits ut av resolutionsenheten.

För majoriteten av de nio systemviktiga instituten sammanfaller resolutionsgruppen med den gruppnivå som Finansinspektionen redovisar i publiceringen *De svenska bankernas kapitalkrav*. Undantaget är Landshypotek där resolutionsenheten är ett annat institut än moderbolaget i gruppen (moderbolaget är ett holdingbolag). I den kapitalbas som i detta fall medräknas i MREL-uppfyllnad på gruppnivå ingår därför inte kapitalet i moderbolaget.

¹⁴ I illustrationen visas en sammanvägning av de krav som gällde för Handelsbanken, SEB och Swedbank per 2018-12-31.

Tabellbilaga

Tabell 1 sammanfattar institutens uppfyllnad av MREL-kravet och skuldandelsprincipen utifrån ovan presenterade figurer.

Tabell 1. Sammanställd data per 2021-12-31

Institut	MREL-krav	MREL-resurser			MREL-krav	MREL-resurser			Skuldandels-princip	Skulder				
		% av TLOF				% av TREA				SEK miljarder				
		Totalt	Varav kapitalbas	Varav skulder			Totalt	Varav kapitalbas		Varav skulder		Totalt	Varav seniora	Varav efterställda
Handelsbanken	5,7%	10,7%	5,9%	4,8%	22,7%	42,2%	23,3%	18,9%	76,8	145,8	113,7	32,1		
SEB	6,7%	10,0%	6,5%	3,5%	24,1%	35,7%	23,1%	12,6%	77,4	99,6	69,3	30,3		
Swedbank	6,2%	11,7%	6,6%	5,1%	21,2%	39,9%	22,4%	17,5%	68,9	123,6	85,0	38,6		
Landshypotek*	8,0%	10,3%	6,3%	4,0%	22,0%	28,3%	17,3%	10,9%	n/a	4,1	3,1	1,0		
Länsförsäkringar	5,3%	12,9%	5,0%	7,9%	20,6%	49,9%	19,4%	30,5%	10,9	35,4	31,2	4,3		
SEK	7,0%	59,4%	6,0%	53,4%	25,1%	214,1%	21,6%	192,5%	10,8	177,4	177,4	0,0		
SBAB	5,0%	12,4%	4,5%	7,9%	20,1%	49,9%	18,1%	31,8%	15,8	44,1	34,9	9,2		
Skandiabanken	4,8%	9,5%	5,3%	4,2%	18,9%	37,3%	20,8%	16,4%	n/a	4,1	3,6	0,5		
Sparbanken Skåne	7,6%	11,6%	7,3%	4,4%	22,4%	34,2%	21,4%	12,9%	n/a	4,4	3,4	1,0		

Anmärkning: Figuren anger MREL-krav samt totalt innehav av kapital och medräkningsbara skulder (MREL-resurser) för respektive institut. Kravet uttryckt i termer av TREA anges i informationssyfte. Uppfyllnaden av skuldandelsprincipen är uppdelad mellan andelen efterställda och seniora skulder. Skuldandelsprincipen motsvarar de av Finansinspektionen bedömda pelare 1- och pelare 2-kraven (nominella belopp).

*Kapitalbasen skiljer sig från den kapitalbas som finns på gruppnivå för hela koncernen. Se informationsrutan på sida 9 och 10 för ytterligare information inklusive en förklaring av vad som utgör en medräkningsbar skuld.

Källa: Riksgälden och Finansinspektionen

Riksgälden arbetar för att statens finanser hanteras effektivt och att det finansiella systemet är stabilt. Riksgälden spelar därmed en viktig roll både på finansmarknaden och i samhällsekonomin.

Besöksadress: Olof Palmes gata 17 | Postadress: 103 74 Stockholm | Telefon: 08 613 45 00
E-post: riksgalden@riksgalden.se | Webb: riksgalden.se